

**Міністерство освіти і науки України
Вище професійне училище №13 м. Івано-Франківська**

ЗАТВЕРДЖУЮ:

**Директор Вищого професійного училища
№13 м. Івано-Франківська**

Мирослав ДАНИЛЮК

ПОЛОЖЕННЯ

**про систему оцінювання знань здобувачів освіти
у Вищому професійному училищі №13 м. Івано-Франківська**

**Розглянуто та схвалено на засіданні
педагогічної ради Вищого професійного
училища №13 м. Івано-Франківська
Протокол № 12 від 30.05.2022р.**

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Положення розроблено як складова системи управління якістю освіти і встановлює однакові вимоги до порядку оцінювання знань, передбаченої навчальним планом, за яким здійснюється підготовка здобувачів фахової передвищої освіти (далі - здобувачі освіти) у Вищому професійному училищі №13 м. Івано-Франківська (далі ВПУ№13) відповідно до Законів України «Про фахову передвищу освіту», «Про освіту», Статуту училища, Положення про організацію освітнього процесу для здобувачів освітньо-професійного рівня фаховий молодший бакалавр у Вищому професійному училищі №13 м. Івано-Франківська та інших нормативно-правових документів Міністерства освіти і науки України, що регламентують діяльність закладів фахової передвищої освіти у галузі підготовки кваліфікованих фахівців.

Положення має на меті удосконалення системи контролю якості знань здобувачів освіти ВПУ№13; сприяння формуванню системних і систематичних знань та ефективній самостійній роботі впродовж семестру зокрема та всього періоду навчання в цілому; підвищення об'єктивності оцінювання знань здобувачів освіти та їх адаптацію до вимог, визначених Європейською кредитною трансферно- накопичувальною системою залікових ЄКТС - кредитів (ECTS-Credits).

Положення унормовує організацію поточного, семестрового, підсумкового та екзаменаційного контролів знань здобувачів освіти, проведення практик та методику конвертації показників академічної успішності за 100-бальною системою в систему оцінок за 12-бальною та 4 бальною шкалою для здобувачів фахової передвищої освіти.

Оцінювання знань здобувачів освіти за кредитною трансферно - накопичувальною системою сприяє:

- підвищенню мотивації здобувачів освіти до систематичної, активної роботи впродовж усього періоду навчання за відповідними освітньо- професійними програмами, переорієнтації їхніх цілей від отримання позитивної оцінки на формування системних, стійких знань, умінь і навичок;
- відкритості контролю, що базується на ознайомленні здобувачів освіти на

початку вивчення навчальної дисципліни з її змістом, формами, видами контрольних завдань, критеріями та порядком їх оцінювання (навчальна програма та робоча навчальна програма відповідної навчальної дисципліни);

- подоланню елементів суб'єктивізму при оцінюванні знань, що забезпечується впровадженням, окрім традиційного опитування, інших різноманітних форм контролю, оцінюванням усіх видів навчальної роботи здобувача освіти впродовж семестру (самостійна робота, виступи на заняттях з доповідями, презентаціями тощо), що визначаються робочою навчальною програмою навчальної дисципліни - нормативним документом Училища. Робоча навчальна програма укладається викладачами, які викладають відповідну навчальну дисципліну, на основі навчальної програми і навчального плану та доводиться до відома здобувачів освіти на початку вивчення навчальної дисципліни;
- забезпеченню належних умов для вивчення програмного матеріалу всіх навчальних дисциплін і підготовки до контрольних заходів.

Положення стосується всіх здобувачів освіти, які навчаються за відповідними освітньо-професійними програмами (ОПП) для освітньо-кваліфікаційного рівня фаховий молодший бакалавр, що ліцензовані та акредитовані в ВПУ №13.

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ПОНЯТТЯ

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС) - система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів освіти.

Кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі — кредит ЄКТС) - одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин.

Якість освітньої діяльності - рівень організації освітнього процесу в закладі фахової передвищої освіти, що відповідає стандартам вищої та передвищої

фахової освіти, забезпечує здобуття якісної освіти та сприяє формування нових знань.

Результати навчання - це твердження про те, що здобувач освіти знає, розуміє і здатний виконувати відповідні завдання після завершення навчання. Досягнення результатів навчання оцінюються за допомогою процедур, що ґрунтуються на чітких і прозорих критеріях. Результати навчання встановлюють як окремим навчальним компонентам, так і програмам у цілому.

ВИДИ КОНТРОЛЮ ТА ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ

Оцінювання - один із завершальних етапів навчальної діяльності здобувача освіти та визначення успішності його навчання. Процедура та методика оцінювання суттєво впливають на остаточні результати, на можливість корегування організації освітнього процесу з метою поліпшення його якості, аналізу та на статистичну достовірність оцінок.

Контрольні заходи - обов'язковий елемент зворотного зв'язку в процесі навчання, який визначає відповідність рівня здобутих знань, набутих умінь і навичок здобувачами освіти.

Система оцінювання знань здобувачів освіти з дисципліни містить вхідний, поточний, модульний, семестровий, підсумковий і екзаменаційний контроль знань.

На початку вивчення дисципліни викладач інформує здобувачів освіти про кількість змістових модулів, зміст, форму проведення контролів і критерії їх оцінювання.

Вхідний контроль може здійснюватися на першому занятті, але не є обов'язковим і не впливає на загальний рейтинг з навчальної дисципліни. Вхідний контроль проводиться на початку вивчення нового курсу з метою визначення рівня підготовки здобувачів освіти з навчальних дисциплін. За результатами вхідного контролю плануються заходи з надання індивідуальної допомоги здобувачам освіти, коригування освітнього процесу в цілому.

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, лабораторних, семінарських занять. Форми проведення поточного контролю та критерії оцінки рівня знань визначаються викладачем і оцінюються в балах за 12 бальною шкалою.

Таблиця відповідності оцінювання у різних системах

Оцінка за 12-шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
			для заліку	для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики, кваліфікаційної роботи
12	98-100	A	зараховано	5 (відмінно)
11	94-97			
10	90-93			
9	86-89	B		4(добре)
8	82-85			
7	74-81	C		
6	69-73	D		3 (задовільно)
5	64-68			
4	60-63	E		
3	50-59	FX	не зараховано з можливістю повторного	незадовільно з можливістю повторного
2	35-49			
1	0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням

Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування або письмового експрес-контролю; виступів здобувачів освіти під час обговорення тих чи інших питань за змістом навчального матеріалу; у формі комп'ютерного тестування тощо. На одному навчальному занятті здобувач освіти може отримати бали за різні види діяльності (усна відповідь; практичні навички та вміння; письмовий або комп'ютерний контроль тощо). Самостійна робота

здобувачів освіти, яка передбачена темою заняття, разом з аудиторною роботою оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному навчальному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється під час підсумкового контролю або екзамену.

Основна мета поточного контролю - забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачами освіти в процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією здобувачів освіти. Інформація, одержана під час поточного контролю, використовується як викладачами для коригування методів і засобів навчання, так і здобувачами освіти для планування самостійної роботи.

При виставленні здобувачам освіти балів за поточний контроль оцінюються:

- теоретичні знання;
- навички та уміння з тем лабораторних і практичних занять;
- виконання завдань в робочих зошитах;
- навчальний матеріал, передбачений для самостійного засвоєння;
- індивідуальні завдання: реферати; розрахункові, графічні, контрольні роботи; навчально-дослідні завдання тощо.

Результати поточного оцінювання знань і навичок здобувачів освіти протягом семестру виставляються в «Журналі теоретичного навчання».

Підсумковий контроль - форма контролю засвоєння здобувачем освіти теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни, що проводиться як контрольний захід. У формах підсумкового контролю семестровий контроль проводиться після вивчення всіх тем на останньому занятті у формі тестів або письмової роботи, як контроль засвоєння здобувачем освіти теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни та виставляється в окрему графу в журналі успішності.

Семестровий контроль проводиться у вигляді підсумкового заняття (комплексна контрольна робота), семестрового заліка або екзамена.

Семестровий залік - форма контролю, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу на підставі результатів виконаних ним певних видів робіт на практичних, семінарських та лабораторних заняттях.

Здобувач освіти вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він відпрацював усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття, виконав більшість видів робіт, що передбачені робочою навчальною програмою з дисципліни.

Перелік питань, що виносяться на семестровий контроль, повинні бути доведені до відома здобувачів освіти викладачами Училища на початку семестру.

Модульний контроль оцінювання знань повинен бути відображений в робочій навчальній програмі дисципліни. Такий контроль проводиться у формі письмової модульної контрольної роботи і має враховувати результати поточного контролю знань. Оцінка модульного контролю є середнім арифметичним модульної контрольної роботи та результатів поточного контролю знань.

Здобувач освіти, який не брав участь у поточному, модульному контролі, має право на його відпрацювання у двотижневий термін (у випадку хвороби - у двотижневий термін після повернення до навчання).

Екзамени проводяться по завершенню вивчення всієї навчальної дисципліни в період екзаменаційної сесії за розкладом, який укладає навчальна частина і який оприлюднюється не пізніше як за місяць до початку сесії. Перелік екзаменаційних питань та завдань, критерії їх оцінювання розробляються викладачем, розглядаються на засіданні методичною комісією і затверджуються заступником директора з навчально-виробничої роботи не пізніше, ніж 2 тижні до екзамену; перелік типових питань подається здобувачам для підготовки не менш, як за тиждень до екзамену.

Апеляція здобувачем освіти Училища щодо екзаменаційної оцінки повинна подаватись у письмовій формі протягом першої години після оголошення результатів екзамену.

Результати складання екзамену вносяться до екзаменаційних відомостей, які в день екзамену передаються викладачем навчальну частину. Екзаменаційні роботи зберігаються протягом двох тижнів, а потім ліквідуються в

установленому порядку.

Відповідальність за проведення екзамену та оцінювання екзаменаційних робіт здобувачів освіти покладається на викладача.

Індивідуальні завдання, що складають окремі модулі навчання (курсів роботи (проєкти), практична підготовка), можуть виконуватись упродовж навчального семестру, після закінчення вивчення навчальної дисципліни, під час практичної підготовки. Бали за індивідуальні завдання нараховуються здобувачеві освіти лише за умов успішного їх виконання та захисту.

Курсова робота (проєкт) з навчальної дисципліни - індивідуальне завдання, яке передбачає закріплення, поглиблення й узагальнення знань, здобутих здобувачами освіти за час навчання, та їх застосування до комплексного виконання конкретного завдання. Курсові роботи (проєкти) сприяють розширенню і поглибленню теоретичних знань, розвитку навичок їх практичного використання, самостійного виконання конкретних завдань. Курсові роботи (проєкти) виконуються згідно з навчальним планом.

Тематика курсових робіт (проєктів) має відповідати завданням навчальної дисципліни і тісно пов'язуватися з практичними потребами конкретного фаху. Теми курсових робіт (проєктів) затверджуються на засіданнях циклової (методичної) комісії.

Мета, завдання та порядок виконання курсових робіт (проєктів), зміст та обсяг їх окремих частин, характер вихідних даних, а також інші вимоги наводяться в методичних рекомендаціях, що розробляються керівниками курсових робіт (проєктів) та затверджуються на засіданнях методичних комісій.

Здобувач освіти, який без поважної причини не подав курсову роботу (проєкт) у зазначений термін або не захистив її, вважається таким, що має академічну заборгованість. При отриманні незадовільної оцінки здобувач освіти за рішенням комісії виконує курсову роботу (проєкт) за новою темою або перепрацьовує попередню роботу і захищає її в термін, визначений навчальним планом для ліквідації академічної заборгованості.

Практика є обов'язковим компонентом програми підготовки здобувачів освіти Училища.

Мета практики - набуття здобувачами освіти професійних навичок і вмінь для подальшого використання їх за реальних виробничих умов; формування потреби систематично поновлення знань та їх застосування в практичній діяльності.

Послідовність проходження практики визначається навчальним планом; зміст - програмою практики, що укладається відповідною методичною (цикловою) комісією та затверджується на її засіданні.

Навчально-методичне керівництво і виконання програм практик забезпечують керівники практики від Училища.

Критерії оцінювання кожної практики визначаються програмою виду практики.

Оцінювання результатів практики здійснюється за 12-бальною шкалою, шкалою ЄКТС та національною шкалою. Оцінки вносяться у відомість. Обсяг практики вимірюється в кредитах (годинах) та тижнях.

Підсумки практики обговорюються на засіданнях відповідних методичних комісій, а загальні підсумки - на педагогічній раді Училища.

Атестація здобувачів освіти проводиться екзаменаційною комісією після закінчення навчання за певною освітньо-професійною програмою.

Основним завданням атестації є встановлення відповідності рівня якості підготовки здобувачів освіти вимогам стандартів фахової передвищої освіти. За результатами позитивної атестації видається диплом державного зразка про здобуття відповідної освітньої та професійну кваліфікацій.

Атестація є підсумковою формою контролю за освітнім рівнем фаховою молодшого бакалавра і проводиться у вигляді єдиного державного кваліфікаційного іспиту та захисту кваліфікаційної роботи - дипломного проекту.

ПОРЯДОК ДОПУСКУ ДО СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ТА ЛІКВІДАЦІЇ АКАДЕМІЧНОЇ ЗАБОРГОВАНOSTI

До семестрового контролю з навчальної дисципліни (як підсумкового, так і

семестрового заліку) допускаються здобувачі освіти Училища, які виконали всі види робіт, що передбачені навчальною програмою відповідно до навчального плану.

За результатами поточної успішності здобувач освіти Училища може підвищити рейтинг з дисципліни протягом семестру до початку семестрового контролю.

Здобувачам освіти Училища, які одержали під час семестрового контролю незадовільні оцінки або не з'явилися на контрольний захід з будь-яких причин, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість. Повторне складання семестрового контролю з навчальної дисципліни допускається не більше двох разів. Результати ліквідації академічної заборгованості (первинної та вторинної) відображаються у «Відомості ліквідації академічної заборгованості».

До екзаменаційної сесії допускаються здобувачі освіти Училища, які отримали оцінки з усіх навчальних дисциплін, що передбачені навчальним планом, і мають допуск до сесії.

Здобувачам освіти Училища, які отримали під час складання екзамену незадовільні оцінки або не з'явилися на екзамен, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість з дисципліни, але не більше двох разів.

Здобувачам освіти Училища, які не з'явились на семестровий контроль або екзамен з будь-яких причин, у відповідній відомості робиться запис «не з'явився». Якщо здобувач освіти не з'явився з неповажної причини, відсутність прирівнюється до негативного результату.

Здобувачам освіти Училища, які з поважних причин, що підтверджено документально, у встановлені терміни не склали семестровий контроль і не були допущені до складання екзаменів, призначається індивідуальний термін їх складання, як правило, не більше протягом двох тижнів від початку наступного семестру.

Здобувачі освіти мають право (як виняток) на відвідування навчальних занять, складання семестрового контролю та екзаменаційної сесії за індивідуальним графіком.

Здобувачі освіти, які повністю виконали вимоги навчального плану семестру, переводяться на наступний семестр (курс).

На підставі подання заступника директора з навчально-виробничої роботи наказом відраховуються з училища за невиконання навчального плану здобувачі освіти, які:

- без поважних причин не виконали вимоги навчального плану семестру, внаслідок чого не були допущені до проходження семестрового контролю або складання екзаменів;
- не ліквідували академічну заборгованість у встановлений термін;
- склали на незадовільні оцінки протягом сесії екзамени з трьох та більше дисциплін, включаючи практику;
- тричі отримали незадовільні оцінки з однієї дисципліни при проходженні семестрового контролю або при складанні екзамену;
- без поважної причини не виконали програму практики або не склали на задовільну оцінку у встановлений термін підсумковий контроль з практики.

Результати семестрового контролю та екзаменів обговорюються на засіданнях методичних комісій, педагогічної ради і є одним із важливих чинників управління якістю освітнього процесу в училищі.

ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

При оцінюванні навчальних досягнень здобувачів освіти мають враховуватися:

- характеристика відповіді здобувача освіти: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;
- сформованість предметних умінь і навичок:
- рівень володіння розумовими операціями: уміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати,
- робити висновки тощо;
- досвід творчої діяльності (уміння виявляти проблеми та розв'язувати

- самостійність оцінних суджень.

В Училищі оцінювання проводиться за 12-бальною шкалою.

Перерахування балів у чотирибальну, національну системи здійснюється за шкалою:

12-бальна шкала	4-бальна шкала	Національна шкала	
		для екзаменів, атестації	Для заліків
10-12	5	відмінно	зараховано
7-9	4	добре	
4-6	3	задовільно	
1-3	2	незадовільно	не зараховано

Критерії оцінювання рівня володіння здобувачами освіти теоретичними знаннями навчальної дисципліни:

Рівні навчальних досягнень здобувачів освіти	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти
І. Початковий	1	Якщо відповідь зовсім не стосується заданої теми або відповіді взагалі немає.
	2	Якщо питати не висвітлено правильно, тобто не по суті.
	3	Якщо питання висвітлено фрагментарно із суттєвими помилками.
ІІ. Середній	4	Якщо висвітлена менша частина матеріалу за заданою проблемою.
	5	Якщо більша частина відповіді є правильною або дано половину відповіді на питання.
	6	Якщо не простежується самостійність і системність відповіді і відповідь дана на рівні репродуктивного відтворення на основі підручника чи лекційного матеріалу.

III. Достатній	7	Якщо у відповіді спостерігається не послідовність викладу думки і втрачена системність відповіді із виправленнями та неакуратним виконанням.
	8	Якщо відповідь є по суті правильною, але у тексті зустрічаються помилки, які свідчать про недостатнє володіння матеріалом заданого питання
	9	Якщо у відповіді зустрічаються незначні помилки, що порушують чіткість відповіді
IV. Високий	10	При всіх правильних відповідях за самостійний, правильний виклад матеріалу, що відповідає зазначеному питанню та програмним вимогам, за вміння виділити основну думку, аналізувати, узагальнювати факти, робити самостійні. аргументовані висновки, за вміння застосовувати
	11	Якщо дана повна відповідь по суті питання, відповідь структурно чітко і логічно побудована, і виразно відтворена.
	12	Якщо дана повна відповідь по суті, відповідь структурно чітко і логічно побудована, і виразно відтворена. Крім того висвітлена інформація є такою, що виходить за рамки навчальної програми.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти при виконанні лабораторних робіт

Рівні навчальних досягнень здобувачів освіти	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти
Початковий рівень (1-3 бали)	Здобувач освіти демонструє вміння користуватися окремими приладами, може скласти схему досліду лише з допомогою викладача, виконує частину роботи, порушує послідовність виконання роботи, відображену в інструкції, не робить самостійно висновки за
Середній рівень (4 - 6 балів)	Здобувач освіти виконує роботу за зразком (інструкцією) або з допомогою викладача, результат роботи учня дає можливість зробити правильні висновки або їх частину, під час виконання роботи допускає помилки.

Достатній рівень (7-9 балів)	Здобувач освіти самостійно монтує необхідне обладнання, виконує роботу в повному обсязі з дотриманням необхідної послідовності проведення дослідів та вимірювань. У звіті правильно і акуратно виконує записи, таблиці, схеми, графіки, розрахунки самостійно робить висновки.
Високий рівень (10-12 балів)	Здобувач освіти виконує всі вимоги, передбачені для достатнього рівня, виконує роботу згідно з інструкцією, робить аналіз результатів та формує ґрунтовні висновки. Крім того здобувач освіти виконує додаткові індивідуальні завдання.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти при виконанні практичних завдань

Рівні навчальних досягнень здобувачів освіти	Критерії оцінюваних навчальних досягнень здобувачів освіти
Початковий рівень (1-3 бали)	Здобувач освіти виконує частину роботи та не вміє пояснити їх зміст.
Середній рівень (4-6 балів)	Здобувач освіти виконує роботу за зразком (інструкцією) або з допомогою викладача, результат роботи учня дає можливість зробити правильні висновки або їх частину, під час виконання роботи допускає помилки.
Достатній рівень (7-9 балів)	Здобувач освіти самостійно виконує роботу в повному обсязі. Самостійно робить висновки.
Високий рівень (10- 12 балів)	Здобувач освіти виконує всі вимоги, передбачені для достатнього рівня, виконує роботу згідно з інструкцією, робить аналіз результатів та формує ґрунтовні висновки. Крім того здобувач освіти виконує додаткові індивідуальні завдання

ДОДАТОК 1

Директору ВПУ №13 м. Івано-Франківська

_____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Здобувача освіти _____

групи _____

_____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Апеляційна заява щодо результатів оцінювання

У зв'язку з тим, що я не згідний з результатом оцінювання _____

_____

(поточного, модульною, семестровою)

контролю з дисципліни, _____

прошу переглянути ці результати.

Дата

Здобувач освіти

За результатами розгляду апеляції оцінка з дисципліни

_____ :

- залишена без змін;
- змінена з « _____ » на « _____ ».

Дата

Заступник директора з НВР

З результатами апеляції ознайомлений:

Дата

Здобувач освіти